ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)
14. prosince 2004 *

Ve věci T-332/02,

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc, se sídlem v Terstu (Itálie),

Livio Danielis, s bydlištěm v Terstu,

Domenico D'Alessandro, s bydlištěm v Terstu,

zastoupení G. Leonem, advokátem,

žalobci,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené X. Lewisem a R. Amorosim, jako zmocněnci, poté X. Lewisem, ve spolupráci s G. Bambarou, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise REM 14/01 ze dne 28. června 2002, kterým bylo zamítnuto vyhovět ve prospěch žalobců žádosti o prominutí dovozního cla podané Italskou republikou, a podpůrně návrh směřující k určení částečného prominutí celního dluhu odpovídajícího uvedenému clu,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý senát),

ve složení P. Lindh, předsedkyně, R. García-Valdecasas a J. D. Cooke, soudci,

vedoucí soudní kanceláře:

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. června 2004,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

1 Tranzit Společenství je celní režim, jehož cílem je usnadnit pohyb zboží uvnitř Společenství. Tento režim, který zahrnuje řízení vnějšího tranzitu Společenství a řízení vnitřního tranzitu Společenství, zejména umožňuje, že zboží přicházející na

celní území Společenství je přepravováno z místa vstupu do Společenství do místa určení bez obnovení celních formalit během přechodu z jednoho členského státu do druhého. Z článku 1 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 222/77 ze dne 13. prosince 1976 o tranzitu Společenství (Úř. věst. 1977 L 38, s. 1), použitelného v dotčené rozhodné době vyplývá, že v řízení vnějšího tranzitu Společenství obíhá zejména zboží pocházející ze třetích zemí, které se nenachází ve volném oběhu v členských státech Společenství ve smyslu článků 9 a 10 Smlouvy o ES (nyní článků 23 ES a 24 ES).

2 Podle článku 12 uvedeného nařízení musí být všechno zboží předmětem celního prohlášení T 1, aby obíhalo v řízení vnějšího tranzitu Společenství. Toto celní prohlášení je podepsáno osobou, která žádá o provedení operace nebo jejím oprávněným zmocněncem a je předloženo celnímu úřadu odeslání nejméně ve třech provedeních s přiloženým přepravním dokladem a ostatními doplňujícími doklady. Přeprava zboží se uskutečňuje na základě vyhotovení tranzitního dokladu T 1 předaného hlavnímu povinnému nebo jeho zmocněnci celním úřadem odeslání (čl. 19 odst. 1).

3 Článek 11 písm. a) nařízení č. 222/77 stanoví, že „hlavním povinným" se rozumí osoba, která případně prostřednictvím oprávněného zmocněnce požaduje celním prohlášením, jež je předmětem požadovaných celních formalit, uskutečnění operace tranzitu Společenství a odpovídá tak příslušným orgánům za řádný výkon této operace. Hlavní povinný je povinen předložit zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá příslušnými orgány ke ztotožnění zboží, jakož i dodržovat předpisy vztahující se na tranzitní režim a tranzit v jakémkoli z členských států, jehož území je během přepravy využito [článek 13 písm. a) a b)].

4 Článek 36 odst. 1 nařízení č. 222/77 stanoví, že pokud je nesporné, že během nebo při operaci tranzitu Společenství došlo k porušení nebo pochybení v určitém

členském státě, vymáhání cla a ostatních poplatků případně vymahatelných je prováděno tímto členským státem v souladu s jeho právními a správními ustanoveními, aniž by byl dotčen postup v trestním řízení.

5 Nařízení Rady (EHS) č. 2144/87 ze dne 13. července 1987 o celním dluhu (Úř. věst. L 201, s. 15) stanoví, že celní dluh vzniká zejména odnětím zboží podléhajícího dovoznímu clu celnímu dohledu, což zahrnuje dočasné uskladnění tohoto zboží nebo jeho propuštění do celního režimu zahrnujícího celní dohled [čl. 2 odst. 1 písm. c)].

6 Článek 4 nařízení Rady (EHS) č. 1031/88 ze dne 18. dubna 1988 o určení osob povinných k zaplacení celního dluhu (Úř. věst. L 102, s. 5) stanoví:

„1. Vznikl-li celní dluh podle čl. 2 odst. 1 [písm.] c) nařízení [...] č. 2144/87, osoba povinná k zaplacení tohoto dluhu je ta, která odňala zboží celnímu dohledu.

K zaplacení tohoto dluhu jsou rovněž společně a nerozdílně povinny v souladu s platnými ustanoveními v členských státech:

a) osoby, které se tohoto odnětí zboží celnímu dohledu zúčastnily, jakož i osoby, které získaly či držely dotyčné zboží;

b) všechny ostatní osoby, které jsou za toto odnětí zboží odpovědné.

2. Krom toho je k zaplacení tohoto celního dluhu společně a nerozdílně povinna osoba, která má plnit povinnosti, které vyplývají z dočasného uskladnění zboží podléhajícího dovoznímu clu nebo z použití celního režimu, do kterého bylo toto zboží propuštěno." *(neoficiální překlad)*

7 Celní právní úprava Společenství stanoví možnost úplného nebo částečného vrácení zaplaceného dovozního nebo vývozního cla nebo prominutí částky celního dluhu. Podmínky pro prominutí cla použitelné v projednávaném případě byly stanoveny v článku 13 nařízení Rady (EHS) č. 1430/79 ze dne 2. července 1979 o vrácení nebo prominutí dovozního nebo vývozního cla (Úř. věst. L 175, s. 1), ve znění vyplývajícím z nařízení Rady (EHS) č. 3069/86 ze dne 7. října 1986, kterým se mění nařízení č. 1430/79 (Úř. věst. L 286, s. 1). Toto ustanovení stanovilo:

„1. Dovozní clo lze vrátit nebo prominout ve zvláštních případech [...], které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti zúčastněné osoby.

[...]" *(neoficiální překlad)*

8 Článek 8 odst. 1 písm. b) nařízení č. 2144/87 stanoví, že s výhradou výjimek, které se nevztahují na projednávaný spor, zaniká celní dluh zabavením zboží.

Skutkový základ sporu

9 Žalobci jsou veřejnou obchodní společností v likvidaci s obchodní firmou Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. (dále jen „Nordspedizionieri"), složenou z celních zástupců a se sídlem v Terstu (Itálie) a dvou jejích společníků, L. Danielise a D. D'Alessandra, kteří jsou neomezeně a společně a nerozdílně odpovědní.

10 Dne 30. října 1991 Nordspedizionieri provedla na žádost podniku Cumberland Ltd prohlášení o vnějším tranzitu Společenství u celního úřadu Fernetti (Itálie). Toto prohlášení se týkalo odeslání 1 400 balíků, tj. 12 620 kg obalového kartonu, koupených u slovinské společnosti Proexim Export-Import, s místem určení ve Španělsku. Dne 5. listopadu 1991 Nordspedizionieri provedla prohlášení o vnějším tranzitu Společenství, které bylo totožné s prohlášením ze dne 30. října, s výjimkou množství odeslaných balíků obalového kartonu, jejichž počet byl tentokrát 1 210, představující hmotnost 12 510 kg. Dne 16. listopadu 1991 tato společnost provedla třetí prohlášení o tranzitu týkající se 1 500 balíků obalového kartonu, tj. 12 842 kg. Při všech třech operacích byla přeprava provedena slovinským nákladním vozidlem se stejnou poznávací značkou.

11 Po vybavení celních formalit odpovídajících výše uvedené třetí operaci bylo nákladnímu vozidlu povoleno pokračovat v cestě. Chvíli poté požádal ředitel celního úřadu Fernetti Guardia di Finanza základny této oblasti, aby provedla prohlídku nákladu nákladního vozidla. Nákladní vozidlo, které již opustilo celní zónu, bylo pronásledováno a zastaveno Guardia di Finanza několik kilometrů za hranicí. Nákladní vozidlo se v eskortě vrátilo na celnici Fernetti za účelem prohlídky. Prohlídka odhalila, že obalové kartony nebyly prázdné, jak uvádělo prohlášení o tranzitu, ale naplněné cigaretami. Konkrétně bylo odhaleno 8 190 kg zahraničních cigaret, roztříděných do 819 balíků, s původem mimo Společenství. Řidič nákladního

vozidla, pan C., byl zadržen a nákladní vozidlo a náklad byly zajištěny, jakož i doklady, které měl řidič u sebe.

12 Vyšetřování vedené italskými celními orgány ve spolupráci se slovinskými orgány prokázalo, že pan C. se rovněž podílel na třech dalších podobných operacích pašování cigaret, za použití tranzitních prohlášení ze dne 30. října a 5. listopadu 1991 vyhotovených společností Nordspedizionieri, jakož i prohlášení podaného dne 16. září 1991 společností Centralsped Srl. Pokud se jedná o přepravy ze dne 30. října a 5. listopadu 1991, vyšetřování odhalilo, že poté, co byly náklady skládající se především ze zpracovaného tabáku deklarovány u slovinských celních orgánů, byly stejné náklady dovezeny do Itálie jako náklady obalových kartonů. Po vybavení celních formalit na celnici Fernetti, pokračovalo nákladní vozidlo ve své cestě do odlišného místa určení, než bylo uvedeno v celních prohlášeních, a náklady byly tajně vyloženy v Itálii.

13 V rámci svého vyšetřování dotčených operacích pašování odhalily italské orgány sklad nacházející se v Bareggio (Milán, Itálie), ve kterém se nacházel zpracovaný tabák. Dne 8. dubna 1992 zadržela policie během prohlídky tohoto skladu 801 kartonů cigaret, tj. 8 010 kg, které byly zajištěny.

14 Dne 16. října 1992 žalobci obdrželi od oddělení příjmů hlavního celního úřadu Terstu, jako hlavní povinní tranzitu Společenství pro operace ze dne 30. října a 5. listopadu 1991, příkaz k zaplacení částky 2 951 462 300 italských lir (ITL), z toho 2 501 239 200 ITL na clo a 450 223 100 ITL na úroky, uložené za protiprávní dovoz a uvedení do spotřeby 1 700 kartonů, tj. 17 000 kg, zahraničního zpracovaného tabáku, na celním území Společenství. Jelikož byl náklad ze dne 16. listopadu 1991

zajištěn italskými celními orgány před jeho uvedením do spotřeby, nebylo žalobcům v tomto ohledu uloženo žádné clo.

15 Dne 28. října 1992 podali žalobci odpor proti příkazu celních služeb italské finanční správy ze dne 16. října 1992. Rozsudkem vydaným dne 12. září 1994 Tribunale civile e penale di Trieste (Itálie) prohlásil napadený příkaz za neplatný. Rozsudkem ze dne 5. září 1996 změnil Corte d'appello di Trieste uvedený rozsudek a uložil společnosti Nordspedizionieri a jejím společníkům, těmto podpůrně ale společně a nerozdílně, povinnost zaplatit částku 2 951 462 300 ITL uvedenou ve sporném příkazu. Rozsudkem ze dne 26. ledna 1999 zamítl Corte suprema di cassazione opravný prostředek podaný žalobci proti rozsudku Corte d'appello.

16 Dne 14. ledna 1994 soudce příslušný k předběžnému vyšetřování Tribunale civile e penale di Trieste vydal usnesení o zastavení trestních stíhání, která byla zahájena z důvodu pašování cigaret proti G. Baldimu, společníkovi společnosti Nordspedizionieri a autoru tří tranzitních prohlášení vydaných společností Nordspedizionieri, která byla použita v dotčených operacích pašování.

17 Dne 14. listopadu 2000 žalobci podali ke službám Komise žádost o prominutí cla vymáhaného italskými celními orgány. Dne 4. června 2001 italské orgány podaly Komisi žádost o prominutí cla ve výši 497 589 687 ITL, tj. 256 983,63 eur (EUR).

18 Dopisem ze dne 18. prosince 2001 Komise požádala italské orgány o dodatečné informace. Dopisem ze dne 11. února 2002 italské celní orgány potvrdily, že částka cla, jejíž prominutí bylo požadováno, činila 497 589 687 ITL.

19 Dne 28. června 2002 Komise přijala rozhodnutí, kterým zamítla žádost Italské republiky ze dne 4. června 2001 o prominutí celního dluhu, který žalobci dlužili (dále jen „napadené rozhodnutí"). Komise shledala, že v projednávaném případě nejde o zvláštní případ, který vyplývá z okolností, jež nelze přičítat podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti ze strany žalobců ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, a že tedy prominutí dovozního cla ve výši 256 983,63 eur, tj. 497 589 687 ITL, není odůvodněné.

Řízení a návrhy účastníků řízení

20 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 30. října 2002 podali žalobci tuto žalobu.

21 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Soud (pátý senát) o zahájení ústní části řízení. V rámci procesních organizačních opatření vyzval Soud Komisi, aby předložila určité dokumenty. Komise této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověla.

22 Řeči účastníků řízení a odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na veřejném jednání, které se konalo dne 29. června 2004.

23 Žalobci navrhují, aby Soud:

— zrušil napadené rozhodnutí a prohlásil, že požadované prominutí dovozního cla je v projednávaném případě přípustné;

— podpůrně shledal, že je nutné prominout clo, pokud jde o celní dluh vztahující se na 8 010 kg zahraničního zpracovaného tabáku zajištěného italskými orgány dne 8. dubna 1992 v ilegálním skladu v Bareggio;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

24 Komise navrhuje, aby Soud:

— prohlásil návrh žalobců za nepřípustný, pokud jde o popření přesné částky celního dluhu a jejich návrh, aby Soud uznal jejich právo na prominutí cla pro 8 010 kg zajištěného tabáku;

— zamítl žalobu ve zbývající části jako neopodstatněnou;

— uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

I – *K návrhům směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí*

25 Žalobci se na podporu svých návrhů na zrušení zaprvé dovolávají důvodu vycházejícího z několika nesprávných skutkových zjištění obsažených

v napadeném rozhodnutí a zadruhé důvodu vycházejícího z existence zvláštního případu a neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79.

A – *K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z několika nesprávných skutkových zjištění obsažených v napadeném rozhodnutí*

26 Žalobci tvrdí, že napadené rozhodnutí obsahuje několik vad. Tvrdí totiž, že zaprvé provedený popis šetření nákladu odpovídajícího celnímu prohlášení ze dne 16. listopadu 1991 a zadruhé tvrzení, že žalobci požádali o prominutí cla pouze pro částku 497 589 687 ITL, jsou nepřesné.

1. Pokud jde o šetření operace ze dne 16. listopadu 1991

Argumenty účastníků řízení

27 Žalobci uvádějí, že ve čtvrtém bodu odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno, že celní úřad Fernetti provedl za pomoci Guardia di Finanza šetření nákladu odpovídajícího prohlášení ze dne 16. listopadu 1991. Uplatňují, že ve skutečnosti celní orgány neprovedly šetření zboží v celní zóně v okamžiku předložení tranzitního prohlášení, ale rozhodly se provést kontrolu zboží po odjezdu nákladního vozidla, to znamená po ukončení celních formalit.

28 Komise podotýká, že nákladní vozidlo zajišťující přepravu zboží, které je předmětem celního prohlášení ze dne 16. listopadu 1991, nebylo pronásledováno italskými policejními silami ihned po ukončení celních operací, ale že toto pronásledování bylo zahájeno až teprve tehdy, když si policie uvědomila, že nákladní vozidlo odjelo.

Závěry Soudu

29 Je nutné podotknout, že čtvrtý bod odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze uvádí následující: „Celní úřad [Fernetti] provedl za pomoci Guardia di Finanza šetření nákladu odpovídajícího [prohlášení ze dne 16. listopadu 1991], z něhož vyšlo najevo, že se náklad skládal výhradně z cigaret. Zboží bylo zajištěno a řidič vozidla byl zadržen." Z tohoto stručného tvrzení nevyplývá, že k šetření nákladu nedošlo ani v okamžiku předložení prohlášení, ani v celní zóně, ani před ukončením celních formalit. Jelikož je nesporné, že šetření bylo provedeno Guardia di Finanza na žádost ředitele celního úřadu Fernetti, je nutné dospět k závěru, že čtvrtý bod odůvodnění napadeného rozhodnutí není stižen žádným nesprávným skutkovým zjištěním.

30 Tuto část žalobní důvodu je tedy nutné zamítnout.

2. Pokud jde o částku požadovaného prominutí cla

Argumenty účastníků řízení

31 Žalobci uplatňují, že napadené rozhodnutí chybně uvádí, že požadovali prominutí cla ve výši 497 589 687 ITL. Podle nich z jejich žádosti ze dne 14. listopadu 2000 zaslané Komisi vyplývá, že požadovali prominutí celkové částky, která po nich byla

dne 16. října 1992 vymáhána příkazem italských celních orgánů, tj. 2 951 462 300 ITL. Žalobci v tomto ohledu uplatňují, že nesprávné skutkové zjištění Komise je způsobilé ovlivnit rozsah sporu, neboť jedním z důvodů, které by ospravedlňovaly požadované prominutí, byla právě vysoká částka dotčeného daňového dluhu a hospodářská zátěž, kterou jim působí. Toto pochybení má tedy dopad na samotné odůvodnění rozhodnutí. Žalobci rovněž tvrdí, že přesné určení předmětu každého sporu není předmětem volného uvážení a že přesná částka hospodářského sporu musí být patřičně určena ve všech stadiích řízení.

32 Komise tvrdí, že část žalobního důvodu vycházející z údajného pochybení ve výpočtu částky celního dluhu je nepřípustná, neboť žalobci popírají touto cestou částku celního dluhu určenou italskými orgány.

Závěry Soudu

33 Z ustálené judikatury vyplývá, že jediným cílem ustanovení čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79 je umožnit, pokud jsou splněny některé zvláštní podmínky a při neexistenci hrubé nedbalosti či podvodného jednání, osvobození hospodářských subjektů od zaplacení cla, které dluží, a neumožnit zpochybnění samotné zásady vymahatelnosti celního dluhu [rozsudky Soudního dvora ze dne 12. března 1987, Cerealmangimi a Italgrani v. Komise, 244/85 a 245/85, Recueil, s. 1303, bod 11, a ze dne 6. července 1993, CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux v. Komise, C-121/91 a C-122/91, Recueil, s. I-3873, bod 43; rozsudek Soudu ze dne 11. července 2002, Hyper v. Komise, T-205/99, Recueil, s. II -3141, bod 98].

34 Určení existence a přesné částky dluhu totiž spadá do pravomoci vnitrostátních orgánů. Žádosti zaslané Komisi podle článku 13 nařízení č. 1430/79 se však netýkají otázky, zda ustanovení celního práva hmotného byla vnitrostátními celními orgány správně použita. Soud připomíná, že rozhodnutí přijatá těmito orgány mohou být napadena u vnitrostátních soudů, přičemž tyto soudy mohou předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 234 ES (rozsudky Soudu ze dne 16. července 1998, Kia Motors a Broekman Motorships v. Komise, T-195/97, Recueil, s. II-2907, bod 36, a výše uvedený rozsudek Hyper v. Komise, bod 98).

35 Předcházející úvahy nelze vyvrátit argumenty žalobců, podle kterých v podstatě přesné určení hospodářského nároku tvořícího předmět každého sporu musí být způsobilé být předmětem diskuze ve všech stadiích řízení. Toto tvrzení porušuje jak rozdělení pravomocí v oblasti celnictví mezi vnitrostátními orgány a Komisí, tak zvláštnost a meze mechanismu prominutí nebo vrácení cla stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79.

36 S ohledem na výše uvedené je namístě dospět k závěru, že část žalobního důvodu vycházející z údajného pochybení obsaženého v napadeném rozhodnutí ohledně požadované částky prominutí žalobci je nepřípustná, jelikož v této části žalobního důvodu žalobci popírají výpočet přesné částky celního dluhu.

37 V každém případě je nutné konstatovat, že napadené rozhodnutí neobsahuje žádné nesprávné skutkové zjištění v tom, že uvádí, že žalobci požadovali prominutí částky 497 589 687 ITL odpovídající clu, které po nich bylo vymáháno italskými orgány. Dotčená částka odpovídá totiž částce, která je uvedena v žádosti Italské republiky ze dne 4. června 2001, přičemž tato částka byla následně na žádost Komise potvrzena italskými orgány dopisem ze dne 11. února 2002. V rozporu s tím, co tvrdí žalobci, skutečnost, že napadené rozhodnutí neuvádělo, že požadovali prominutí celkového daňového dluhu, který byl po nich vymáhán italskými orgány, nemá dopad ani na posouzení existence zvláštního případu, ani na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Zaprvé tento daňový dluh zahrnoval kromě cla též DPH a spotřební daň, které nejsou předmětem řízení o prominutí stanoveného článkem 13 nařízení č. 1430/79. Zadruhé, jelikož Komise se zabývala žádostí předloženou vnitrostátními orgány a s ohledem na výlučnou pravomoc posledně jmenovaných k určení celního dluhu, částka cla, kterou bylo třeba vybrat, jejíž prominutí bylo požadováno, byla částka uvedená vnitrostátními orgány.

38 Je tedy namístě tuto část žalobního důvodu zamítnout.

39 V důsledku toho musí být první žalobní důvod zamítnut.

B – *K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence zvláštního případu a neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79*

1. Úvodní poznámky

40 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury představuje čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79 obecné ustanovení o spravedlnosti, určené k pokrytí jiných případů než těch, které byly nejběžněji shledány v praxi a které mohou být v okamžiku přijetí tohoto nařízení předmětem zvláštní právní úpravy (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. prosince 1983, Schoellershammer v. Komise, 283/82, Recueil, s. 4219, bod 7; výše uvedený rozsudek Cerealmangimi a Italgrani v. Komise, bod 10; ze dne 26. března 1987, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, 58/86, Recueil, s. 1525, bod 22, a ze dne 18. ledna 1996, SEIM, C-446/93, Recueil, s. I-73, bod 41;

rozsudek Soudu ze dne 4. července 2002, SCI UK v. Komise, T-239/00, Recueil, s. II-2957, bod 44). Toto ustanovení je určeno k použití, pokud okolnosti, které charakterizují vztah mezi hospodářským subjektem a správou, jsou takové, že není spravedlivé, aby tento subjekt nesl škodu, kterou by obvykle neutrpěl (výše uvedené rozsudky Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons v. Komise, bod 22, a SCI UK v. Komise, bod 50).

41 S ohledem na článek 13 nařízení č. 1430/79 musejí být splněny dvě kumulativní podmínky, aby mohlo být dovozní clo prominuto, a to existence zvláštního případu a neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti ze strany hospodářského subjektu (rozsudky Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Covita, C-370/96, Recueil, s. I-7711, bod 29, a ze dne 7. září 1999, De Haan, C-61/98, Recueil, s. I-5003, bod 42; výše uvedený rozsudek SCI UK v. Komise, bod 45).

42 Je nutné rovněž poznamenat, že je ustálenou judikaturou, že Komise při přijímání rozhodnutí za použití obecného ustanovení o spravedlnosti stanoveného článkem 13 nařízení č. 1430/79 disponuje posuzovací pravomocí (rozsudky Soudu ze dne 9. listopadu 1995, France-aviation v. Komise, T-346/94, Recueil, s. II-2841, bod 34; ze dne 17. září 1998, Primex Produkte Import-Export a další v. Komise, T-50/96, Recueil, s. II-3773, bod 60, a ze dne 18. ledna 2000, Mehibas Dordtselaan v. Komise, T-290/97, Recueil, s. II-15, body 46 a 78). Je namístě rovněž podotknout, že vrácení nebo prominutí dovozního cla, které může být přiznáno pouze za určitých podmínek a ve zvláště stanovených případech, představují výjimku z běžného režimu dovozů a vývozů a v důsledku toho, že ustanovení stanovující takové vrácení nebo takové prominutí musí být vykládána striktně (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, Recueil s. I-7877, bod 52, a rozsudek Soudu ze dne 12. února 2004, Aslantrans v. Komise, T-282/01, Recueil, s. II-693, bod 55).

2. K existenci zvláštního případu

43 Žalobci tvrdí, že se nacházejí ve zvláštním postavení ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79. Zaprvé uplatňují, že italské orgány nechaly vědomě provést dotčené operace pašování za účelem zničení sítě překupníků; zadruhé, že se stali oběťmi podvodu, který přesahuje obchodní rizika vlastní jejich profesionální činnosti; zatřetí, že celní orgány nesplnily své povinnosti kontroly celních operací; začtvrté, že neměli možnost kontrolovat přepravní operace; konečně zapáté, že Komise v napadeném rozhodnutí nepřistoupila ke zvážení přítomných zájmů.

a) Pokud jde o údajnou předchozí vědomost italských orgánů o operacích pašování

Argumenty účastníků řízení

44 Žalobci uvádí, že dotčená povinnost pramení z vyšetřování provedeného celními úřady, které byly pravděpodobně o skutečnostech informovány.

45 Žalobci připomínají, že dne 16. září 1991 provedl pan C. prostřednictvím dokladu o tranzitu Společenství vydaného společností Centralsped první přepravu s místem určení Irun (Španělsko). Tento tranzitní doklad byl při přijetí pátého provedení tranzitního dokladu T 1 celním úřadem Fernetti dne 20. září 1991 považován za vyřízený a byl předán celní oblasti Terstu dne 5. prosince 1991. Žalobci tvrdí, že toto první vyřízení bylo jasně nesprávné.

46 Žalobci rovněž poznamenávají, že přeprava ze dne 16. listopadu 1991 byla na žádost celnice Fernetti kontrolována, jakmile nákladní vozidlo opustilo celní zónu, což vyžadovalo pronásledování a zadržení nákladního vozidla. Žalobci uplatňují, že přepravy nejsou nikdy zastaveny po opuštění celní zóny, kromě případu, kdy Guardia di Finanza již byla uvědomena o existenci pašování. Žalobci podotýkají, že tato skutečnost vede k předpokladu, že odhalení cigaret nebylo náhodné v rámci namátkové kontroly zboží celními úřady, ale že Guardia di Finanza byla informována o skutečné povaze dotčeného nákladu.

47 Žalobci rovněž konstatují, že v neděli dne 17. listopadu 1991, tj. méně než 24 hodin po prohlídce nákladního vozidla, a tedy v době, kdy ještě nebyl pan C. vyslechnut, Guardia di Finanza se dostavila do Brescie (Itálie), kde provedla domovní prohlídku nemovitosti, kterou obývala osoba následně obviněná z důvodu její účasti na operacích pašování cigaret.

48 Žalobci navíc poznamenávají, že náklady tvořící předmět přeprav ze dne 30. října a 5. listopadu 1991 byly řádně deklarovány slovinským celním orgánům jako kartony zahraničního zpracovaného tabáku. Žalobci tvrdí, že slovinské orgány v rámci dohody o vzájemné správní pomoci uzavřené dne 16. listopadu 1965 mezi Itálií a Jugoslávií, tedy platné, informovaly italské orgány o přítomnosti tohoto citlivého zboží v nákladech přepravovaných panem C.

49 Žalobci z výše uvedených okolností dovozují, že italské orgány věděly o tom, že pan C. provedl operace pašování a že za účelem odhalení a zatčení všech členů pašerácké sítě nechaly vědomě dopustit protiprávní jednání tím, že umožnily uskutečnění dvou operací přeprav, pro které žalobci vydali, při neznalosti skutečností, a tedy v dobré víře, osvědčení o tranzitu Společenství. Žalobci v tomto ohledu uplatňují, že Soud uznal, že prominutí dovozního cla bylo odůvodněno v případě podvodu spáchaného v rámci operace vnějšího tranzitu Společenství, kdy celní správa věděla o dotčeném

protiprávním jednání (rozsudek Soudu ze dne 7. června 2001, Spedition Wilhelm Rotermund v. Komise, T-330/99, Recueil, s. II-1619). Rovněž podotýkají, že Soudní dvůr rozhodl, že potřeby vyšetřování celními nebo policejními orgány při neexistenci podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti přičitatelných dlužníkovi a pokud posledně jmenovaný nebyl informován o průběhu vyšetřování, představují zvláštní případ ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79 (výše uvedený rozsudek De Haan, bod 53).

50 Komise trvá na tom, že postavení žalobců není srovnatelné s postavením žalobce ve věci, jež vedla k vydání výše uvedeného rozsudku De Haan. V této posledně uvedené věci Komise připomíná, že celní orgány byly informovány o pašování a úmyslně organizovaly kontrolovanou dodávku, zatímco v projednávané věci bylo pašování odhaleno při pravidelné celní kontrole při předložení tranzitních prohlášení celnici.

Závěry Soudu

51 Je namístě podotknout, že potřeby vyšetřování určeného k identifikaci a zatčení pachatelů nebo spolupachatelů spáchaného podvodu nebo jeho přípravy mohou legitimně odůvodnit úmyslné, úplné či částečné neinformování hlavního povinného o skutečnostech vyšetřování, i když posledně jmenovaný není nijak zapleten do spáchání podvodných jednání (výše uvedený rozsudek De Haan, bod 32). Vnitrostátní orgány tedy mohou legitimně nechat úmyslně dopustit protiprávní jednání či porušení za účelem lepšího zničení sítě, identifikování podvodníků a zjištění nebo posílení důkazů. Zatížení dlužníka celního dluhu, které vyplývá z této volby spojené s pronásledováním, je v rozporu s účelem ustanovení o spravedlnosti v tom, že by se dlužník nacházel ve výjimečné situaci vůči jiným subjektům vykonávajícím stejnou činnost. Neinformování dlužníka celními nebo policejními orgány z důvodu potřeb vyšetřování o jeho průběhu totiž představuje při neexistenci

podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti přičitatelných dlužníkovi zvláštní případ ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79 (viz výše uvedený rozsudek De Haan, bod 53).

52 Je tedy třeba přezkoumat, zda existují skutečnosti způsobilé prokázat, jak tvrdí žalobci, že italské orgány byly informovány o dotčených operacích pašování cigaret a přesto povolily uskutečnění operací ze dne 30. října a 5. listopadu 1991.

53 Soud má v první řadě za to, že skutečnost, že po vybavení celních formalit odpovídajících operaci ze dne 16. listopadu 1991 požádal ředitel celního úřadu Fernetti, aby Guardia di Finanza provedla prohlídku nákladního vozidla, což vyžadovalo pronásledování a zadržení nákladního vozidla, není sama o sobě dostačující k prokázání toho, že orgány byly informovány o skutečné povaze nákladu. Jak uvádí protokol o zatčení vyhotovený dne 16. listopadu 1991 celnicí Fernetti, nařídil ředitel celního úřadu prohlídku vozidla, jelikož měl podezření, že se přepravovaný náklad lišil od deklarovaného nákladu. Skutečnost, že se tato prohlídka uskutečnila poté, co nákladní vozidlo již opustilo celní zónu, neumožňuje dospět k závěru, že se nejednalo o příležitostnou kontrolu.

54 Soud má dále za to, že vyšetřování a domovní prohlídky provedené italskou policií v Brescii neprokazují, že italské orgány byly o pašování předem informovány. Z protokolu o domovní prohlídce vyhotoveného Guardia di Finanza Terstu dne 17. listopadu 1991 totiž vyplývá, že dotčená policejní opatření byla provedena následně po odhalení cigaret v prohledávaném nákladním vozidlu ve Fernetti, jakož i po předběžném vyšetřování policie a přezkoumání zajištěné dokumentace, která patřila řidiči nákladního vozidla. Mimoto je nutné poznamenat, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobci, byl řidič nákladního vozidla krátce vyslechnut již dne 16. listopadu, následně po jeho zatčení.

55 Krom toho je třeba upřesnit, že clo, jehož prominutí bylo požadováno, neodpovídá této celní operaci ze dne 16. listopadu 1991, nýbrž dřívějším operacím ze dne 30. října a 5. listopadu 1991. Údajná vědomost orgánů o pašování by tedy musela existovat před těmito dvěma daty, aby mohla být použita judikatura De Haan.

56 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že skutečnost, že prohlášení ze dne 16. září 1991 bylo nesprávně označeno za vyřízené, neprokazuje, že orgány byly informovány o operacích pašování ze dne 30. října a 5. listopadu 1991. Skutečnosti spisu totiž neumožňují dospět k závěru, že italské celní orgány věděly o údajném padělání před 16. listopadem 1991. Protokol vyhotovený celnicí Fernetti dne 16. prosince 1991 naopak uvádí, že operace pašování odpovídající operaci ze dne 16. září 1991 byla odhalena následně po výpovědi pana C. učiněné dne 16. listopadu 1991 a po ověření záznamů celnice Fernetti, které následovalo po této výpovědi.

57 Co se týče argumentu, podle kterého slovinské orgány předem informovaly své italské kolegy o přítomnosti cigaret v přepravách, které byly předmětem prohlášení ze dne 30. října a 5. listopadu 1991, je třeba poznamenat, že žalobci nepředložili v tomto ohledu žádný důkaz kromě existence dohody o správní pomoci při předcházení a stíhání celních podvodů mezi Itálií a Jugoslávií ze dne 10. listopadu 1965. Tato dohoda však neukládala slovinským orgánům povinnost informovat neprodleně italské orgány pokaždé, kdy přeprava tabáku opustila jejich území (viz níže bod 79). Krom toho v protokolu vyhotoveném celnicí Fernetti dne 16. prosince 1991 je uvedeno, že dne 7. prosince 1991 italské orgány požádaly slovinské orgány o informace a že následně po této žádosti, dne 13. prosince 1991, slovinské orgány potvrdily data, ve kterých dotčené přepravy opustily slovinskou celnici, a informovaly italské orgány, že deklarovaným zboží byl převážně zahraniční zpracovaný tabák.

58 Konečně odkaz žalobců na výše uvedený rozsudek Spedition Wilhelm Rotermund v. Komise není v projednávaném případě relevantní. Jelikož v této věci vyplýval zvláštní případ z existence podvodných jednání, které mohly být rozumně vysvětleny pouze aktivním spolupachatelstvím zaměstnance celního úřadu určení, Soud v tomto ohledu rozhodl, že se Komise nemohla právoplatně omezit na to, že požadovala, aby byl žalobcem předložen formální a konečný důkaz o takovém spolupachatelství (výše uvedený rozsudek Spedition Wilhelm Rotermund v. Komise, body 56 až 58). Jedná se tedy o situaci s odlišným skutkovým stavem než v projednávaném případě.

59 Konečně z výše uvedeného vyplývá, že žalobci neprokázali, že italské orgány byly předem informovány o operacích pašování cigaret a že vědomě povolily spáchání podvodů odpovídajících operacím tranzitu ze dne 30. října a 5. listopadu 1991.

b) Pokud jde o argument žalobců vycházející z toho, že pašování, jehož byli oběťmi, přesahovalo obchodní rizika vlastní jejich profesionální činnosti

Argumenty účastníků řízení

60 Žalobci tvrdí, že se stali oběťmi pašování vykonávaného s vynalézavostí a prováděného s rozsáhlými hospodářskými prostředky, uskutečňovaného spolčením zločinců z různých zemí. Tvrdí, že výjimečná povaha situace vyplývá rovněž ze závažnosti skutků, hospodářské závažnosti porušení zákona a existence nejméně čtyř protiprávních jednání opakovaně spáchaných pašeráky. Žalobci uvádějí, že v přepravních dokladech nebo fakturách, které řidič nákladního vozidla předložil za účelem získání tranzitních dokladů T 1 nebyl shledán žádný nedostatek nebo pochybení. Poznamenávají, že projednávaný případ je prvním a ojedinělým

případem, ve kterém byla jejich dobrá víra při vydání osvědčení o tranzitu zklamána, přestože během dvanácti let činnosti v celní deklaraci vydali stovky tranzitních dokladů T 1.

61 Žalobci podotýkají, že napadené rozhodnutí je stiženo vadou tím, že kvalifikuje jejich činnost jako činnost „přepravců" nebo „celních agentů". Tvrdí, že v činnosti vykonávané společností Nordspedizionieri nebyla zahrnuta přeprava a že nemohli být kvalifikováni jako celní agenti nebo „agenti in dogana" ve smyslu, který italské právo uděluje smlouvě o zastoupení. Žalobci rovněž uvádějí, že vykonávali pouze činnost celního zastupování jako celní zástupci nebo „spedizionieri doganali" v souladu s ustanoveními italského celního práva, zejména s články 40 a 47 a následujícími nařízení prezidenta republiky č. 43 ze dne 23. ledna 1973.

62 Žalobci poznamenávají, že postavení celního zástupce je uznáno celní právní úpravou Společenství a dovolávají se šestého bodu odůvodnění a čl. 3 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 3632/85 ze dne 12. prosince 1985 o stanovení podmínek, za kterých může osoba podat celní prohlášení (Úř. věst. L 350, s. 1), jakož i článku 5 celního kodexu. Podotýkají, že tato ustanovení umožňují obrátit se za účelem provedení celních prohlášení na zástupce, jednajícího buď vlastním jménem, avšak na účet jiné osoby, nebo jménem a na účet jiné osoby a který, podle článku 3 italského zákona č. 1612 ze dne 22. prosince 1960 týkajícího se uznání povolání celního zástupce, nemůže bez odůvodnění odmítnout svoji službu.

63 Žalobci popírají argument obsažený v napadeném rozhodnutí, podle kterého podvodné operace spáchané třetími osobami patří mezi běžná obchodní rizika, kterým je celní zástupce vystaven, a nemohou představovat zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79. Tvrdí, že čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1031/88, který stanoví, že celní dluh jsou povinny zaplatit osoby, které odňaly zboží celnímu

dohledu, nebo ty osoby, které se tohoto odnětí účastnily, zakládá odpovědnost *ex delicto*, ze které jsou žalobci vyloučeni, jelikož byli zcela zproštěni trestního obvinění. Žalobci uplatňují, že v projednávaném případě je použitelný pouze čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1031/88, a nikoli odstavec 2 tohoto článku, který se týká pouze případů soukromoprávního nesplnění povinnosti ze strany majitele zboží, jako v případě jeho úpadku.

64 Žalobci poznamenávají, že profesionální celní deklarant nenese obchodní rizika, a tedy, že tvrzení, podle kterého podvodné operace spáchané třetími osobami patří mezi běžná obchodní rizika, kterým je celní deklarant obvykle vystaven, je zbaveno právního smyslu. Krom toho tvrdí, že judikatura Soudu vylučuje, zejména od vydání rozsudku ze dne 19. února 1998, Eyckeler & Malt v. Komise (T-42/96, Recueil, s. II-401), že by nevědomé použití padělaných dokladů v rámci celního jednání mohlo představovat běžné obchodní riziko. Tvrdí, že Soud v tomto rozsudku rozhodl, že za okolností, kdy Komise nesplnila svou povinnost dohledu a kontroly, přesahovalo totiž padělání provedené velmi profesionálním způsobem běžné obchodní riziko, které musí nést hospodářský subjekt (výše uvedený rozsudek Eyckeler & Malt v. Komise, body 188 a 189).

65 Žalobci uplatňují, že výše uvedený rozsudek Eyckeler & Malt v. Komise představuje zlomový bod mezi předchozí judikaturou a počátkem nové judikatury, která lépe odpovídá požadavkům ochrany mezinárodního obchodu. Žalobci se dovolávají v tomto ohledu výše uvedeného rozsudku Primex Produkte Import-Export a další v. Komise (body 163 a 164) a rozsudku Soudu ze dne 10. května 2001, Kaufring a další v. Komise (T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, Recueil, s. II-1337). Výše uvedený rozsudek Kaufring a další v. Komise klade zejména důraz na základní zásadu legitimní důvěry v doklady předložené zahraničními orgány (body 216, 218 a 219).

66 Komise podotýká, že použití padělaných dokladů, i když v dobré víře, nemůže představovat samo o sobě zvláštní případ a je součástí běžných obchodních rizik vlastních činnosti hospodářských subjektů. Skutečnost, že žalobci nejsou odpovědní za organizaci pašování, je tedy neosvobozuje od zaplacení celního dluhu.

Závěry Soudu

67 Je namístě bez dalšího poznamenat, že zatímco žalobci se představují jako „spedizionieri doganali" (celní zástupci), třetí bod odůvodnění napadeného rozhodnutí kvalifikuje společnost Nordspedizionieri jako „società di transporti, agente in dogana" (přepravní společnost, celní agent). Ve svém dopise ze dne 6. května 2002, v odpovědi na předběžné námitky Komise vůči požadovanému prominutí cla, žalobci poznamenali, že se celní zástupci zabývají výhradně obchodními doklady a že se na rozdíl od celních agentů nezabývají přepravou zboží a nemají pravomoc k prověření nákladu. Je-li tedy napadené rozhodnutí stiženo vadou, pokud jde o kvalifikaci povolání žalobců, nemění to však nic na tom, že Komise neuvedla ve svém odůvodnění žádný argument související s poskytnutím služeb v oblasti přepravy zboží. Nepřesnost obsažená v rozhodnutí tedy nemohla mít žádný praktický dopad na řízení o prominutí celního dluhu.

68 Je namístě uvést, že povinnosti uložené žalobcům v daném případě jim nepřísluší z důvodu jejich postavení celních zástupců, ale jako hlavnímu povinnému za dvě dotčené operace vnějšího tranzitu. Podle čl. 11 písm. a) nařízení č. 222/77 zodpovídá totiž hlavní povinný příslušným orgánům za řádný výkon operace tranzitu Společenství a v souladu s čl. 13 písm. a) a b) tohoto nařízení je povinen předložit zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá příslušnými orgány ke ztotožnění zboží, jakož i dodržovat předpisy vztahující se na tranzitní režim Společenství. V tomto smyslu tím, že

žalobci převzali svými celními prohlášeními ze dne 30. října a 5. listopadu 1991 postavení hlavního povinného, převzali podle celních právních předpisů Společenství zvláštní odpovědnost.

69 Pokud jde o argumenty, kterých se žalobci dovolávají, založené na jejich vlastním výkladu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1031/88 o určení osob povinných k zaplacení celního dluhu, tyto argumenty nelze přijmout. Žalobci v podstatě tvrdí, že jelikož se neúčastnili odnětí zboží, nejsou společně a nerozdílně odpovědní za zaplacení dotčeného cla. V tomto ohledu postačí připomenout, že ustanovení článku 13 nařízení č. 1430/79 neumožňují popírat vymahatelnost celního dluhu [výše uvedené rozsudky Cerealmangimi a Italgrani v. Komise, bod 11; CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux v. Komise, bod 43, a Hyper v. Komise, bod 98], neboť určení existence dluhu spadá do pravomoci vnitrostátních orgánů. Žádosti určené Komisi podle článku 13 nařízení č. 1430/79 se totiž netýkají otázky, zda ustanovení celního práva hmotného byla vnitrostátními celními orgány správně použita (výše uvedený rozsudek Kia Motors a Broekman Motorships v. Komise, bod 36).

70 Pokud se jedná o argumentaci žalobců, podle které nevědomá a neúmyslná účast na podvodných operacích spáchaných třetími osobami představuje zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, je namístě poznamenat, že podle ustálené judikatury předložení dokladů, i když v dobré víře, u nichž se následně ukáže, že byly padělány, nepředstavuje samo o sobě zvláštní případ odůvodňující prominutí dovozního cla (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Eyckeler & Malt v. Komise, bod 162; Primex Produkte Import-Export a další v. Komise, bod 140, a SCI UK v. Komise, bod 58). Soud zejména rozhodl, že podvodná povaha faktur předaných celnímu zástupci nepředstavovala zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, jelikož měl za to, že tato skutečnost spadá do kategorie profesionálních rizik, kterým je vystaven celní zástupce, kterému ze samotné povahy jeho povolání vzniká odpovědnost za bezvadnost těchto dokladů, které předkládá celním orgánům, a tedy že škodlivé následky nesprávného jednání jeho klientů

nenese Společenství (výše uvedený rozsudek Mehibas Dordtselaan v. Komise, body 82 a 83).

71 Konkrétní okolnosti a znaky protiprávního jednání, které byly uvedeny žalobci, jako např. úroveň organizace zločinců, závažnost skutku, hospodářská závažnost porušení či existence čtyř deliktních činů spáchaných opakovaně, nemohou vyvrátit tento závěr (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1983, Magazzini Generali, 186/82 a 187/82, Recueil, s. 2951, body 14 a 15; viz rovněž výše uvedený rozsudek Aslantrans v. Komise, bod 58). Stejně tak argumenty žalobců, podle kterých italští celní zástupci nemohou ani přizpůsobit svoji odměnu v závislosti na jejich posouzení rizika podvodu, ani odmítnout bez odůvodnění jejich službu, pokud je požadována, nepředstavují skutečnosti, které by mohly dostat žadatele do výjimečného postavení vůči ostatním hospodářským subjektům, neboť se tyto okolnosti dotýkají neurčitého počtu subjektů, a to všech italských celních zástupců (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 25. února 1999, Trans Ex-Import, C-86/97, Recueil, s. I-1041, bod 22, a ze dne 27. září 2001, Bacardi, C-253/99, Recueil, s. I-6493, bod 56; výše uvedený rozsudek De Haan, bod 52). Konečně skutečnost, že projednávaný případ je prvním případem podvodu, se kterým se žalobci setkali, nepostačí ke vzniku výjimečných okolností ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79.

72 Je však třeba konstatovat, že odlišný závěr, tedy existence zvláštního případu, se použije v případě, ve kterém se Komise nebo vnitrostátní celní orgány dopustily závažného porušení usnadňujícího podvodné použití dokladů (výše uvedený rozsudek SCI UK v. Komise, bod 59; viz v tomto smyslu rovněž výše uvedené rozsudky Eyckeler & Malt v. Komise, body 189 a 190; Primex Produkte Import-Export a další v. Komise, bod 163, a Kaufring a další v. Komise, body 235 a 302). Jelikož je čl. 13 nařízení č. 1430/79 totiž určen k použití, pokud okolnosti, které charakterizují vztah mezi hospodářským subjektem a správou jsou takové, že není spravedlivé, aby tento subjekt nesl škodu, kterou by obvykle neutrpěl (výše uvedený rozsudek Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, bod 22), je třeba se důvodně domnívat, že takové okolnosti představují zvláštní případ ve smyslu

uvedeného ustanovení a že odůvodňují prominutí dovozního cla (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Primex Produkte Import-Export a další v. Komise, body 163 a 164).

73 Je tedy třeba přezkoumat, zda v projednávaném případě žalobci prokázali existenci takových porušení ze strany Komise nebo vnitrostátních celních orgánů.

c) Pokud jde o nedostatek kontroly ze strany celních orgánů

Argumenty účastníků řízení

74 Žalobci uvádějí, že celní orgány neprovedly prohlídku nákladů ze dne 30. října a 5. listopadu 1991 a že tím, že připojili své úřední potvrzení o shodě k osvědčení o tranzitu bez prohlídky nákladních vozidel, tak vyjádřili důvěru v pravost dokladů předložených řidičem. Konkrétně uplatňují, že jestliže celní úřady měly podezření na existenci nedostatků v operacích ze dne 30. října a 5. listopadu 1991, jak tomu bylo při operaci ze dne 16. listopadu 1991, měly povinnost ověřit zboží. Rovněž uvádějí, že v okamžiku vydání dvou osvědčení byla složena přiměřená jistota ve výši 100 000 000 ITL jako záruka zaplacení dlužného cla z titulu deklarovaného nákladu obalových kartonů, jistota, jejíž přiměřenost měla být případně posouzena celními úřady, které mohly provést prohlídku nákladního vozidla v okamžiku vydání dvou osvědčení o tranzitu. I když se tedy ukázalo, že celní orgány a Guardia di Finanza nevěděly o pašování, jejich odpovědnost vznikla rovněž z důvodu skutečnosti této chybějící fyzické kontroly zboží.

75 Žalobci se rovněž dovolávají zásady důvěry subjektu ve správné použití právních předpisů Společenství. Uplatňují, že s ohledem na existenci výše uvedené dohody o správní pomoci mezi Itálií a Jugoslávií měly slovinské celní úřady povinnost uvědomit italské orgány, že se dotčené náklady skládaly z citlivého zboží, jelikož je podrobeno monopolu vysoké hospodářské hodnoty, a že následky případných nedostatků informačního systému a předcházení pašování nemůže nést celní deklarant. I když nemohla být v projednávaném případě použita výše uvedená judikatura vyplývající z rozsudku De Haan, je namístě použít zásadu danou ve výše uvedených rozsudcích Eyckeler & Malt v. Komise a Hewlett Packard France (rozsudek Soudního dvora ze dne 1. dubna 1993, C-250/91, Recueil, s. I-1819), neboť se žalobci opírali o legitimní důvěru v preventivní kontroly citlivého zboží orgány Společenství.

76 Komise trvá na tom, že i když v určitých případech platí, že podvod spáchaný předložením padělaných dokladů v dobré víře může odůvodnit prominutí dluhu, zejména pokud Komise nebo celní orgány se dopustily závažného porušení usnadňujícího podvodné použití uvedených dokladů, skutečností zůstává, že v daném případě žalobci nepředložili žádný důkaz o pochybení italské správy.

Závěry Soudu

77 Argumentace žalobců se v podstatě vrací k tvrzení, že italské orgány měly zaprvé fyzicky kontrolovat zboží, které bylo předmětem operací tranzitu ze dne 30. října a 5. listopadu 1991, a zadruhé, že slovinské celní orgány měly uvědomit své italské kolegy o dotčených přepravách tabáku.

78 Soud zaprvé uvádí, že by nebylo přiměřené po vnitrostátních celních orgánech vyžadovat, aby prováděly fyzickou kontrolu všech nákladů překračujících hranice Společenství. Skutečná realita mezinárodního pohybu zboží totiž činí v praxi fyzickou kontrolu všech přeshraničních přeprav nemožnou. Stejně tak, jak uvádí napadené rozhodnutí ve svém třicátém šestém bodu odůvodnění, přijetí prohlášení o tranzitu nezbavuje příslušnou celní správu možnosti provádět pozdější kontroly (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1984, Van Gend & Loos v. Komise, 98/83 a 230/83, Recueil, s. 3763, bod 20). Konečně, v rozporu s tvrzením žalobců, skutečnosti uvedené ve spisu neumožňují dospět k závěru, že italské orgány měly podezření na existenci nedostatků během operací ze dne 30. října a 5. listopadu 1991.

79 Zadruhé je namístě konstatovat, že dohoda o správní pomoci při předcházení a stíhání celních podvodů mezi Itálií a Jugoslávií ze dne 10. listopadu 1965 neukládala slovinským celním orgánům povinnost informovat neprodleně italské celní orgány o všech přepravách tabáku opouštějících jejich území do Itálie. Dohoda se totiž omezuje na stanovení vzájemné pomoci a zavedení úzké spolupráce mezi dvěma správami (články 1 a 3), na zavedení „v rámci možností" zvláštního dohledu nad pohyby zboží a dopravních prostředků, u nichž bylo upozorněno na závažné protiprávní pašování (článek 4), a na výměnu informací zejména v kategoriích zboží tvořícího předmět celních porušení (článek 5).

80 S ohledem na výše uvedené má Soud za to, že žalobci neprokázali, že se vnitrostátní celní orgány dopustily závažných porušení, která usnadnila podvodné použití dotčených osvědčení o tranzitu. Je tedy namístě dospět k závěru, že v projednávaném případě předložení dokladů žalobci v dobré víře, u nichž vzešlo následně najevo, že byly padělány, nepředstavuje zvláštní případ odůvodňující prominutí cla.

d) Pokud jde o nemožnost žalobce kontrolovat nákladní vozidla

Argumenty účastníků řízení

81 Žalobci uvádějí, že provádějí operace na hranicích mezi Itálií a Slovinskem a že vystavili osvědčení o tranzitu Společenství po odjezdu nákladního vozidla z Ljubljany, a tedy že neměli možnost provést prohlídku nákladu. Žalobci dodávají, že celní deklaranti nemohou požadovat prohlídku dopravních prostředků, zejména z důvodu rychlosti, se kterou musejí být operace tranzitu provedeny ze zjevných důvodů přeshraniční pohybu.

82 Komise podotýká, že posouzení podmínky týkající se existence zvláštního případu nemůže být závislé na místě, které je objektivní okolností, jež se může týkat skutečně či potenciálně velkého počtu hospodářských subjektů (výše uvedený rozsudek Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, bod 22).

Závěry Soudu

83 Je ustálenou judikaturou, že okolnosti, které by mohly představovat zvláštní případ ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79, existují, jestliže jsou ve světle účelu spravedlnosti, který je v pozadí tohoto ustanovení, shledány skutečnosti, které by mohly dostat žadatele do výjimečného postavení vůči ostatním hospodářským subjektům vykonávajícím stejnou činnost (výše uvedené rozsudky Trans Ex Import, bod 22, Bacardi, bod 56, a De Haan, bod 52).

84 Je namístě konstatovat, že ani skutečnost, že operace jsou prováděny na hranici, a nikoli v místě odjezdu přepravy, ani uváděná nemožnost provést prohlídku nákladního vozidla nepředstavují skutečnosti, které by mohly dostat žalobce do výjimečného postavení vůči ostatním hospodářským subjektům, vzhledem k tomu, že se tyto okolnosti dotýkají neurčitého počtu subjektů. Nepředstavují tedy zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79. Na doplnění je nutné poznamenat, že celní zástupci mohou požadovat před předložením celního prohlášení po celních službách, aby ověřily zboží, i když této možnosti využívají pouze výjimečně.

e) Pokud jde o zvážení přítomných zájmů

Argumenty účastníků řízení

85 Žalobci podotýkají, že Soudní dvůr připustil existenci výjimečného postavení vzhledem k ostatním subjektům vykonávajícím stejnou činnost z důvodu, že vybírání cla bylo pro daný hospodářský subjekt s ohledem na vysokou částku požadovanou celními úřady finančně neúnosné (výše uvedený rozsudek Trans-Ex Import). Žalobci rovněž poznamenávají, že Komise musí posoudit soubor skutečností za účelem určení, zda tyto skutečnosti představují zvláštní případ, a musí zvážit jednak zájem Společenství na zajištění dodržování celních ustanovení a jednak zájem hospodářského subjektu jednajícího v dobré víře na tom, aby nenesl škody přesahující běžné obchodní riziko (výše uvedený rozsudek Spedition Wilhelm Rotermund v. Komise, bod 53). Napadené rozhodnutí však neprovedlo srovnávací přezkum přítomných zájmů, nýbrž se jednoduše omezilo na vyloučení použitelnosti článku 13 nařízení č. 1430/79.

86 Komise tvrdí, že argument žalobců předpokládá, že by Komise musela před zamítnutím žádosti o prominutí sestavit účetní bilanci rizik, kterými jsou zatíženy vlastní zdroje Společenství, a rizik, jímž čelí hospodářské subjekty. Naopak rozbor, který musí být podle judikatury proveden, směřuje k určení, zda se Komise nebo celní orgány dopustily, či nikoli takového pochybení, že by hospodářský subjekt byl nadměrně zatížen.

Závěry Soudu

87 Je nutné poznamenat, že v rozporu s tvrzením žalobců Soudní dvůr ve svém výše uvedeném rozsudku Trans-Ex-Import nedospěl k závěru, že skutečnost, že by vybírání cla bylo s ohledem na vysokou částku požadovanou celními úřady pro hospodářský subjekt finančně neúnosné, byla skutečností, která by mohla představovat zvláštní případ. Předkládající soud sice skutečně požádal Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce směřující k určení zejména toho, zda skutečnost, že vybírání cla vede k úpadku podniku hospodářského subjektu, představuje zvláštní případ ve smyslu čl. 905 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993 o stanovení některých prováděcích předpisů k nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3) (výše uvedený rozsudek Trans-Ex-Import, bod 13), ale Soudní dvůr se omezil na odpověď, že zjištění zvláštního případu předpokládá existenci skutečností, které by mohly dostat žadatele do výjimečného postavení vůči ostatním hospodářským subjektům vykonávajícím stejnou činnost (výše uvedený rozsudek Trans-Ex-Import, bod 22).

88 Stejně tak argumentaci žalobců, podle které se napadené rozhodnutí nezakládá na srovnávacím přezkumu přítomných zájmů, nelze přijmout. Je namístě připomenout, že při uplatnění článku 13 nařízení č. 1430/79 Komise disponuje posuzovací pravomocí, kterou je povinna vykonávat s tím, že zváží jednak zájmy Společenství na zajištění dodržování celních předpisů a jednak zájmy hospodářského subjektu jednajícího v dobré víře na tom, aby nenesl škody přesahující běžné obchodní riziko

(výše uvedené rozsudky Eyckeler & Malt v. Komise, bod 133, a Mehibas Dordtselaan v. Komise, bod 78). Je přitom nutné poznamenat, že v rozporu s tím, co tvrdí žalobci, se Komise v napadeném rozhodnutí neomezila na vyloučení použitelnosti článku 13 nařízení č. 1430/79, ale přezkoumala, zda okolnosti projednávaného případu spadají do obchodního rizika, kterému jsou obvykle celní zástupci vystaveni, přičemž dospěla k závěru, že tyto okolnosti nepřesahují běžné obchodní riziko vlastní jejich činnosti (viz zejména bod 30 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

89 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobci neprokázali, ať jsou jejich argumenty zvažovány postupně, či najednou, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že shledala, že okolnosti projednávaného případu nepředstavovaly zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79.

3. K neexistenci hrubé nedbalosti a podvodného jednání

Argumenty účastníků řízení

90 Žalobci bez dalšího tvrdí, že usnesení soudce příslušného k předběžnému vyšetřování Tribunale civile e penale di Trieste o zastavení trestních stíhání ze dne 14. ledna 1994 prokazuje, že v projednávaném případě nedošlo k podvodnému jednání či hrubé nedbalosti z jejich strany ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79. Podotýkají, že tento případ je prvním a jediným případem, ve kterém byla jejich dobrá víra při vydání osvědčení o tranzitu zklamána, ačkoli během dvanácti let činnosti v celní deklaraci vydali stovky tranzitních dokladů T 1. Žalobci uvádějí, že dotčená osvědčení o tranzitu byla vydána v souladu s běžnou obchodní praxí, kterou celní orgány nikdy v minulosti nezpochybňovaly, a že tedy příslušelo Komisi, aby předložila důkaz o hrubé nedbalosti z jejich strany (výše uvedený rozsudek Primex

Produkte Import-Export a další v. Komise, bod 136), jakož i aby prokázala, že žalobci jednali v projednávaném případě odlišným způsobem z hlediska způsobu vystavení a vydání dvou dotčených osvědčení.

91 Žalobci popírají argument obsažený v napadeném rozhodnutí, podle kterého s ohledem na jejich postavení zkušených celních deklarantů, měli povinnost učinit všechna vhodná opatření spojená s přepravovanou zásilkou, zejména povinnost ověřit před prohlášením povahu zboží obsaženého v nákladních vozidlech. Žalobci v tomto ohledu uvádějí, že operace byly provedeny v pohraničním celním úřadu, a tedy „v řadě", tj. jedno nákladní vozidlo stojící za druhým na přechodu hranice, a že tedy skutečnost, že zboží je vyloženo v celním prostoru, je na překážku plynulosti oběhu zboží. Žalobci rovněž uvádějí, že celní deklarant může požadovat prohlídku zboží pouze tehdy, jestliže existují konkrétní pochybnosti o povaze zboží, z důvodu chybných údajů nebo rozporů v předložených dokladech a tato prohlídka musí být celnicí povolena. Rovněž poznamenávají, že hmotnost nákladního vozidla přepravujícího cigarety byla obdobná hmotnosti, kterou by toto vozidlo mělo, kdyby skutečně přepravovalo obalové kartony, a tudíž byla slučitelná s povahou nákladu deklarovaného v přepravních dokladech a přiložených fakturách.

92 Žalobci tvrdí, že v mezích svých možností, na základě své profesionální zkušenosti a při vynaložení zvláštní náležité péče při přezkoumání dokladů, které jim byly předloženy, měli za to, že nákladní vozidla přepravovala obalové kartony, tak jak tomu bylo v mnoha případech, neboť toto zboží bylo předmětem běžného tranzitu v celním úřadu Fernetti. Navíc žalobci uplatňují, že doklady, na jejichž základě byla vyhotovena prohlášení o tranzitu, se jevily naprosto bezvadné, jak to potvrzuje skutečnost, že celní orgány k nim připojily své úřední potvrzení o shodě.

93 Komise tvrdí, že argumenty žalobců se vrací k tvrzení, že přes jejich postavení deklarantů na sebe nemohli převzít žádnou odpovědnost. Takové pojetí by vedlo opětovně k popření povinnosti náležité péče, která je deklarantovi uložena, a bylo by v rozporu s požadavky spravedlnosti, na nichž jsou založena řízení o prominutí. Komise připomíná, že soudce Společenství poukázal na význam kritéria náležité péče subjektu vykonávajícího celní prohlášení (výše uvedený rozsudek Hewlett Packard France, bod 27); toto kritérium je zásadní pro určení, zda se subjekt dopustil hrubé nedbalosti (rozsudek Soudu ze dne 5. června 1996, Günzler Aluminium v. Komise, T-75/95, Recueil, s. II-497, bod 43). Komise dospívá k závěru, že přezkum napadeného rozhodnutí prokazuje, že žalobci nepředložili důkaz o požadované náležité péči zkušeného subjektu.

Závěry Soudu

94 S ohledem na článek 13 nařízení č. 1430/79 musejí být splněny dvě kumulativní podmínky, aby mohlo být dovozní clo prominuto, a to existence zvláštního případu a neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti ze strany hospodářského subjektu (výše uvedené rozsudky Covita, bod 29; De Haan, bod 42, a SCI UK v. Komise, bod 45). V důsledku toho postačí, že jedna ze dvou podmínek není splněna, aby vrácení cla muselo být zamítnuto (výše uvedené rozsudky Günzler Aluminium v. Komise, bod 54; Mehibas Dordtselaan v. Komise, bod 87, a Kaufring a další v. Komise, bod 220).

95 Soud přitom rozhodl, že se Komise v daném případě nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že shledala, že okolnosti projednávaného případu nepředstavovaly zvláštní případ ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79. Není tedy nezbytné přezkoumat podmínku týkající se neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti.

96 Z výše uvedeného vyplývá, že druhý žalobní důvod není opodstatněný.

97 Je tedy namístě zamítnout návrhy žalobců směřující ke zrušení napadeného rozhodnutí.

II – *K podpůrným návrhům směřujícím k získání částečného prominutí cla*

Argumenty účastníků řízení

98 Žalobci podpůrně popírají zamítnutí napadeným rozhodnutím jejich návrhu směřujícího k tomu, aby část dotčeného cla byla považována za zaniklou následkem částečného zabavení zboží podléhajícího clu v souladu s tím, co stanoví pro tento případ čl. 8 odst. 1 písm. b) nařízení č. 2144/87. Poznamenávají, že Guardia di Finanza Terstu dne 8. dubna 1992 zabavila v rámci vyšetřování 8 010 kg zahraničního zpracovaného tabáku ve skladu nacházejícím se v Bareggio a tvrdí, že je vysoce pravděpodobné, že zabavené zboží je to, které bylo přepravováno na základě tranzitních prohlášení vydaných žalobci ze dne 30. října a 5. listopadu 1991. Žalobci tvrdí, že popírání částky celního dluhu představuje skutkovou okolnost tvořící základ tohoto sporu , a tedy že nemůže být prohlášeno za nepřípustné, pokud představuje objektivní podmínku věci.

99 Komise tvrdí, že tento návrh je nepřípustný, neboť podle ustálené judikatury v rámci žaloby na zrušení nemůže soudce Společenství nařídit orgánu Společenství, aby přijal opatření, která jsou spojena s výkonem rozsudku prohlašujícího rozhodnutí za neplatné.

Závěry Soudu

100 V části žalobního důvodu vycházející z údajného porušení čl. 8 odst. 1 písm. b) nařízení č. 2144/87 žalobci Soud zejména žádají, aby určil „pro každý případ", že je nutné žalobcům prominout clo pro 8 010 kg zahraničního zpracovaného tabáku zabaveného v Bareggio.

101 V tomto ohledu je namístě připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že cílem ustanovení čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79 není umožnit zpochybňovat samotnou zásadu vymahatelnosti celního dluhu [výše uvedené rozsudky Cerealmangimi a Italgrani v. Komise bod 11; CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux v. Komise, bod 43, a Hyper v. Komise, bod 98]. Otázka částečného nebo úplného zániku celního dluhu zabavením zboží podléhajícího clu ve smyslu čl. 8 odst. 1 písm. b) nařízení č. 2144/87 se přitom vztahuje nezbytně buď na otázku samotné existence celního dluhu, nebo na otázku určení jeho výše. Stejně tak je třeba poznamenat, že žádosti určené Komisi podle článku 13 nařízení č. 1430/79 se netýkají otázky, zda byla ustanovení celního práva hmotného vnitrostátními celními orgány správně použita (výše uvedený rozsudek Kia Motors a Broekman Motorships v. Komise, bod 36). Je

tedy namístě dospět k závěru, že otázka zániku celního dluhu zabavením části zboží podléhajícího clu nespadá do působnosti tohoto ustanovení.

102 Tento závěr nemůže být vyvrácen argumenty žalobců, podle kterých popírání částky celního dluhu představuje skutkovou okolnost tvořící základ tohoto sporu. Toto tvrzení porušuje meze a zvláštnosti mechanismu prominutí nebo vrácení cla stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79.

103 S ohledem na výše uvedené je namístě dospět k závěru, že návrhy žalobců směřující k určení, že je nutné prominout clo, pokud jde o celní dluh vztahující se na 8 010 kg zabaveného tabáku, musejí být prohlášeny za nepřípustné.

104 V důsledku toho musí být žaloba zamítnuta v celém rozsahu.

K nákladům řízení

105 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobci byli ve sporu neúspěšní, je namístě uložit jim náhradu svých nákladů řízení, jakož i nákladů řízení vzniklých Komisi, v souladu s návrhy Komise.

Z těchto důvodů

SOUD (pátý senát)

rozhoduje takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Žalobci ponesou své náklady řízení a náklady řízení vzniklé Komisi.

Lindh García-Valdecasas Cooke

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 14. prosince 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předsedkyně

P. Lindh

Obsah

Právní rámec ..... II - 4410

Skutkový základ sporu ..... II - 4414

Řízení a návrhy účastníků řízení ..... II - 4417

Právní otázky ..... II - 4418

I — K návrhům směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí ..... II - 4418

A — K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z několika nesprávných skutkových zjištění obsažených v napadeném rozhodnutí ..... II - 4419

1. Pokud jde o šetření operace ze dne 16. listopadu 1991 ..... II - 4419

Argumenty účastníků řízení ..... II - 4419

Závěry Soudu ..... II - 4420

2. Pokud jde o částku požadovaného prominutí cla ..... II - 4420

Argumenty účastníků řízení ..... II - 4420

Závěry Soudu ..... II - 4421

B — K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence zvláštního případu a neexistence podvodného jednání nebo hrubé nedbalosti ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79 ..... II - 4423

1. Úvodní poznámky ..... II - 4423

2. K existenci zvláštního případu ..... II - 4425

a) Pokud jde o údajnou předchozí vědomost italských orgánů o operacích pašování ..... II - 4425

Argumenty účastníků řízení ..... II - 4425

Závěry Soudu ..... II - 4427

b) Pokud jde o argument žalobců vycházející z toho, že pašování, jehož byli oběťmi, přesahovalo obchodní rizika vlastní jejich profesionální činnosti ..... II - 4430

Argumenty účastníků řízení ..... II - 4430

Závěry Soudu ..... II - 4433

c) Pokud jde o nedostatek kontroly ze strany celních orgánů .... II - 4436
Argumenty účastníků řízení ..... II - 4436
Závěry Soudu ..... II - 4437
d) Pokud jde o nemožnost žalobce kontrolovat nákladní vozidla . II - 4439
Argumenty účastníků řízení ..... II - 4439
Závěry Soudu ..... II - 4439
e) Pokud jde o zvážení přítomných zájmů ..... II - 4440
Argumenty účastníků řízení ..... II - 4440
Závěry Soudu ..... II - 4441
3. K neexistenci hrubé nedbalosti a podvodného jednání ..... II - 4442
Argumenty účastníků řízení ..... II - 4442
Závěry Soudu ..... II - 4444
II — K podpůrným návrhům směřujícím k získání částečného prominutí cla ..... II - 4445
Argumenty účastníků řízení ..... II - 4445
Závěry Soudu ..... II - 4446
K nákladům řízení ..... II - 4447